

Cornelius a Lapide in cit. cap. Geneos ad citata verba: *iste coepit invocare nomen Domini.*

50. Haec sunt, quae operae pretium esse censui adnotare, ut firmum maneat romanorum Pontificum assertum, qui s. Dominicum appellant auctorem et institutorem Rosarii et solum pro mei incumbentia muneris insinuabo: *an expediat prima illa lectione secundi nocturni, in qua recensetur institutio Rosarii, aliquam apponere qualificationem seu modificationem, ex. gr. ut pie creditur, in ea signanter parte, in qua dicitur, s. Dominicum fuisse a Beatissima Virgine admonitum, ut Rosarium praedicaret tamquam singulare praesidium ad haereses debellandas et vitia extinguenda.*

56. Contra hanc additionem facere posse videtur, quod in ea lectione habetur relatio ad illas constitutiones rom. Pontificum, in quibus s. Dominicus dicitur auctor et institutor Rosarii, in quo rerum statu additio haberi pro superflua.

57. Haud urgente, quod in constitutione s. Pii V. eadem habetur additio necnon in altera Sixti V., uti videri potest in superiori §. 18 et §. 20, quia in constit. 63. s. Pii V. Bull. tom. 2., ubi narratur factum approbationis doctrinae s. Thomae ex ore Salvatoris Crucifixi, habentur haec verba: Sicut pia testatur historia et hoc ipsum factum est insertum in lectione 5. officii s. Thomae pro Ecclesia universali absque dicta modificatione, ibi: „Neapoli cum ad imaginem Crucifixi vehementius oraret, hanc vocem audivit“: Bene scripsisti de me Thoma, quam ergo mercedem recipies.

58. E contra pro additione facit, quod ea formula est inserta in binis constitutionibus supracitatis rom. Pontificum, ad quas lectio refertur et sacra

haec Congregatio, quae die 7. Augusti 1723 approbavit pro Ecclesia caesar-augustana lectiones, in quibus refertur B. Mariam Virg. apparuisse s. Jacobo apostolo et sanctum in ejus honorem Ecclesiam aedificasse, mandavit, quod praedicta formula insereretur, ex quo Callixtus PP. III. et Clemens PP. VII. in suis Bullis, in quibus dictam apparitionem narraverunt, consimilem formulam adhibuerant.

59. Crescitque discursus, cum hucusque nostra hac tempestate processerit criticandi cacothesis, ut non obstante, quod ab hac S. Congregatione plurimae et plurimae fiant diligentiae super veritate historiarum, quando conceduntur lectiones propriae, non desint tamen, qui dicant, ex lectionibus licet ab hac S. Congregatione approbatis non desumi argumentum pro veritate historiae, quae in illis exponitur. Continuatores etenim Bollandiani tom. 3. mensis Julii loquentes de lectionibus concessis anno 1670 ab hac S. Congregatione in honorem s. Dominicae virginis et martyris sic loquuntur: *Sacra Congregatio non solet respondere pro veritate historiae sibi oblatae, sed potissimum dijudicare, an nihilum in illis sit, quod a communi fidelium sensu abhorreat aut sacris canonibus in Breviario rom. praescriptis adversetur.*

60. Caetera, quae in lectionibus exhibitis SSmi Rosarii pro Ecclesia universali adnotari possunt vel circa latinum sermonem vel circa earum prolixitatem, ad me non pertinent sed ad eminentissimum relatores et ad hanc S. Congregationem, ad quos idcirco remissive me habeo.

Atque haec dicta sunt sub censura etc., salva semper etc.

Prosper Archiep. Theodosiae
fidei promotor Lambertinus.
(Anal. J. P. 1860 p. 1381.)

Officium et missam de Rosario pro PP. Praedicatoribus private approbata non posse concedi aliis extra eorum Ordinem et proinde a Capitulo et Clero Lima recitari non posse, etiam quod B. V. M. SSmi Rosarii sit Patrona totius regni. n. 2414 ad 2 die 16. Apr. 1667.

Gregorius PP. XIII.

Nos tenore praesentium decernimus, ut de caetero perpetuis futuris temporibus a die 7. Octbr. 1572 contra Turcas impetratam victoriam qualibet prima die dominica Oct. per universi Orbis partes in iis ecclesiis, in quibus altare vel capella Rosarii fuerit, ab omnibus et singulis utriusque sexus Christifidelibus festum sol. sub nuncupatione Rosarii B. V. M. sub dupl. maj. officio celebretur eademque die off. de B. V. M. 9 ll. more eccles. persolvatur.

Romae die 1. Apr. 1573.

Festum et Off. SS. Rosarii B. V. M. Clemens XI. extendit ad Ecclesiam universalem sub ritu dupl. maj. de praecepto, quolibet anno recitandum in prima dom. Octbr., ut videre est in ejusdem Pontificis Bulla, quae incipit: *Cum alias etc.* et habetur sub n. 25. in Bull. partic. dicti Pontificis.

S. R. C. 3. Oct. 1716.

(Vd. etiam Bull. r. t. VIII. p. 440. Ed. Luxbg.)

Pius PP. VII.

Cum, sicut venerabilis frater Petrus Antonius Episcopus Cordubensis Nobis nuper exponi fecit, ipse ad augendam in Deiparam devotionem, cultum et venerationem in dies augeri summo opere desiderent, Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut sibi in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Decreta authentica. Tom. III.

Nos igitur ipsos exponentes specialibus gratiis et favoribus prosequi volentes supplicationibus hujusmodi inclinati, ut in cathedrali ecclesia Cordubensi officium dupl. secundae classis in solemnitate SSmi Rosarii recitari libere et licite possit, auctoritate apostolica tenore praesentium concedimus et indulgemus.

Datum Romae die 16. Jun. 1806.

(Bull. r. Contin. t. XIII. p. 32.)

16) Ritus recitandi.

Ariminen.

Rme Domine uti Frater.

Amplitudinis Tuae consilium exequens Sacerdos Marianus Cerri parochus ecclesiae s. Mariae in Corte istius Ariminen. civitatis, S. hanc R. C. supplex adivit enixeque rogavit, ut declarare dignaretur: Num servanda sit immemorabilis consuetudo in eadem ecclesia ordinis Praedicatorum, summo mane cujuslibet diei recitandi Sacratissimum Rosarium B. M. V. et post ipsum dimittendi populum fidelem cum benedictione SSmi Sacramenti in s. pyxide acclusi ac in festis cum ostensorio, quod in summitate non habeat Crucem a Rubricis requisitam, quin neutro in casu Sacramentum ipsum tam in pyxide reclusum quam in ostensorio apparens thurificetur? Quae singula dum fideliter de more referebat in Ordinariis S. R. C. Comitibus ad Quirinale hodie habitis subscriptus Secretarius, Emi et Rmi P. S. tuendis Ritibus praepositi, quamvis praenoscerent haec singula ab ordinaria facultate Amplitudinis Tuae pendere, attamen satius duxerunt respondere: „Scribatur Episcopo ad mentem.“ Mens itaque S. C. est, ut Amplitudo Tua quoties nil inconveniens deprehendat quoad horam praesertim hyemali tempore, permittat continuationem hujusmodi piorum exer-

citiorum in Deiparae honorem; nam omissio incensationis conformior est Ecclesiae praxi in benedictione cum s. pyxide, requiritur tamen omnino, quum impertitur benedictio cum ostensorio, ac proinde illam hoc in casu exigat, ac pariter exigat ut in summitate ostensorii Crux visibilis apponatur, quod requirunt ecclesiasticae leges, non obstante consuetudine ordinis Praedicatorum, cui peculiaris est ritus in explendis s. caeremoniis. Quae singula dum nomine S. C. Amplitudini Tuae communico, diu felix et incolumis vivat. n. 5112.

Romae 11. Sept. 1847.

Rmo D. uti Fratri Episcopo Ariminen.

Confraternitati SS. Rosarii Forosempronien. resp. S. C.: Esse tolerandum usum recitandi s. Rosarium cum Litanis B. V. M., nempe si in dicendo *Ave Maria* per modum continuationis replicetur *Jesus S. Maria*; et si in fine Litaniarum dicatur *Regina s. Rosarii*, ideoque non posse prohiberi. n. 2741 die 13. Julii 1675.

17) Tempus recitandi.

Rosarium esse recitandum post Vesperas.

n. 2444 ad 4 die 9. Junii 1668.

Ad dubium: An in diebus festivis possit recitari Rosarium in Oratorio Confraternitatis s. Rosarii Burgi ante Vesperas celebrandas in Ecclesia parochiali? S. C. resp.: Affirmative, et quoad tempus arbitrio Ordinarii. n. 3910 ad 9 die 9. Julii 1718.

18) Translatio festi.

Vd.: *Missa de Rosario*.

Ad preces Caeremoniarum Cathedralis Conchen S. C. declaravit: Transferenda est festivitas Rosarii ad primam diem

non impeditam Officio 9 LL., quando in 1. dom. Octobr. occurrit octava dedicationis Cathedralis. n. 2602 ad 1 die 3. Sept. 1672.

Quando festum B. V. M. de Rosario, quae in dominica decernitur celebrandum, impeditur aliquo festo dupl. 1. vel 2. cl. vel dupl. maj. vel de Octava, eo anno omittendum est vel recurrendum pro assignatione alterius dominicae ad S. R. C. n. 3040 ad 4 die 20. Novbr. 1683. n. 3565 ad 6 die 19. Junii 1700.

Festum ss. Rosarii B. V. M. occurrens cum dedicatione Cathedr. Varmiensis transferendum est ad primam diem non impeditam juxta rubricas Brev. rom. n. 4302 ad 1 die 3. Mart. 1761.

Olomucen.

Quum Rmus Olomucen. Archiepiscopus S. R. C. sequentia dubia proposuerit pro opportuna declaratione, nimirum:

1. An festa ss. Rosarii, maternitatis et puritatis Deiparae dominicis I., II. et IV. Oct. in Calendario Olomucen. assignata, impeditis iis dominicis, transferri debeant in dominicam aliam sequentem non impeditam usque ad Adventum, et demum, si non supersit talis dominica, in diem sequentem similiter non impeditam, sicut declaravit S. R. C. pro festo septem dolorum B. M. V.?

2. An haec ipsa festa simpliciter transferri possint juxta regulas translationis?

3. An eadem festa eo anno penitus omitti debeant?

S. eadem C. in Ordinariis Comitibus hujus diei Vaticanum coadunata ad relationem subscripti Secretarii respondendum censuit post diligens examen horum dubiorum:

Ad 1.: Negative in omnibus.

Ad 2.: Affirmative quoad festum ss. Rosarii tantum.

Ad 3.: Affirmative quoad alia dua festa maternitatis et puritatis Deiparae.

Atque ita rescribere rata est ac proposita dubia declarare. n. 5213 die 21. Julii 1855.

Pius PP. VI.

Cum, sicut dilecti filii Rector ac Deputati Collegii majoris nuncupati civitatis sanctae Fidei de Bogota sub titulo ss. Rosarii Nobis nuper exponi fecerunt, ipsi pro eo, quem erga B. M. V. de Rosario gerunt devotionis affectum, festum ejusdem B. M. V. de Rosario ad diem 18. Decembris cum celebratione missae votivae ejusdem festi in eorum ecclesia quotannis transferre, necnon ut in eadem ecclesia celebrari possit Sabbato sancto post missam solemnem alia missa lecta vel votiva ejusdem B. M. V. de Rosario vel saltem de tempore, plurimum desiderant, Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignemur, Nos igitur dictos exponentes specialibus gratiis et favoribus prosequi volentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, ut in posterum festum tantummodo SS. Rosarii praedicti ad diem 18. Decembris quotannis in ecclesia dicti Collegii transferri et licite valeat, auctoritate apostolica tenore praesentium concedimus et indulgemus.

Datum Romae 29. Julii 1788.

(Bull. r. Continuatio t. VIII. p. 207. Ed. Rom. 1843.)

19) De SS. Trinitate.

Ad humillimas preces Procuratoris generalis ordinis Praedicatorum SSmo D. N. PP. Clementi XI. porrectas, in quibus enixe supplicabatur pro pro-

hibitione cujusdam novi Rosarii, quod in honorem SS. Trinitatis Patres Religionis SS. Trinitatis Redemptionis captivorum in eorum ecclesia B. M. V. Conventus Tolosani recitare introduxerant, edito liberulo gallico idiomate impresso, in quo methodus recitationis edocetur, eisque a SSmo D. N. ad S. R. C. remissis,

S. eadem R. C. ad relationem Emi et Rmi Dom. Card. de Abdua, audito prius Procuratore gen. Patrum supradictae Religionis SS. Trinitatis et successive D. Prospero Lambertini s. consistorialis aulae Advocato, et Rmi D. Archiepiscopi Myren. Fidei Promotoris Coadjutore, in scriptis et in voce audito: „Rosarium, de quo agitur, prohibendum esse censuit, et quoad liberulum gallico idiomate desuper impressum remisit instantiam ad S. Indicis Congregationem.“

n. 3844 die 21. Nov. 1711.

20) Triplicatum b. Joannae Vallesiae.

DECRETUM.

SSmus D. N. Benedictus PP. XIV. omnibus et singulis utriusque sexus Christifidelibus, qui quotidie per integrum mensem coronam b. Joannae Vallesiae, triplicatum Rosarium nuncupatum, devote recitaverint, semel intra eundem mensem, die nempe ab unoquoque ad sui libitum eligenda, in qua vere poenitentes, confessi ac sacra Communionem refecti, ac pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam consequi valeant, iis vero, qui in singulis feriis sextis Quadragesimae singulisque septem B. M. V. festivitibus, ut supra, dictam coronam recitaverint, septem annorum totidemque quadragenarum, ac tandem pro qualibet ejusdem co-

ronae devota recitatione Indulgentiam centum dierum in perpetuum benigne concessit, revocatis omnibus et singulis aliis Indulgentiis, quae pro ejusdem coronae recitatione asserebantur concessae.

Declaravit insuper Sanctitas Sua, ut quis consequi possit praefatas Indulgentias, requiri, ut corona sit de more benedicta a Superioribus ordinis Annunciationis B. M. V. sub regula s. Francisci a Sede apostolica approbati vel a quolibet Confessario ordinario monialium ejusdem ordinis, et propterea eisdem Superioribus et Confessariis dictas coronas benedicendi facultatem tribuit et imperlitus est.

In distribuendis vero hujusmodi coronis eorumque usu Sanctissimus servari jussit Decretum fel. record. Alexandri PP. VII. editum sub die 6. Febr. 1657 nimirum, ne hujusmodi coronae utpote benedictae vendantur aut alteri commodentur aut precario dentur, alioquin careant Indulgentiis jam concessis, et, aliqua ex eis deperdita, alia subrogari nullo modo possit, nisi a quibus supra benedicta fuerit.

Datum Romae die 6. Martii 1706.

Loco † Sigilli.

Fr. J. Card. Portocarrero Praefectus.

Ae. E. Vicecomes

S. C. Indulg. Secretarius.

(Anal. J. P. 1857 p. 2326.)

ROTULUM.

(Partitio inter Cardinales.)

De rotuli partitione inter S. R. E. Cardinales in Urbe residentes tantummodo faciendae, deque non residentium accessu ad curiam atque recessu etc.

Benedictus PP. XIV. ad futuram rei memoriam.

In regimine universalis Ecclesiae, quod superna dispositione omnipotens

Deus Nobis, licet immeritis, commisit, illius rei cura animum nostrum assidue exercere solet, ut quid deceat et quod aptum sit personis, sedulo prospiciamus et in id vires nostras auctoritatemque conferamus, ut pro dignitate muneris officii et laboris suum unicuique jus constanter et perpetuo tribuatur.

§. 1. Quoniam autem ex ea tempore, quo Nos in minoribus constituti Romae versantes apostolicae huic sanctae Sedi nostram operam studiumque pro viribus nostris impendebamus, a praeclarissimis viris improbari saepius audivimus eam consuetudinem, ob quam nonnulli S. R. E. Cardinales longe ab alma Urbe nostra degentes, bis per annum ad illam ventitabant ibique ignoti plerumque et spatio paucorum dierum permanebant, ut cum reliquis S. R. E. praefatae Cardinalibus Romae commorantibus in partem „rotuli“, vulgo ut dicitur, admitterentur, nempe ut acciperent partem seu portionem illius pecuniae, quae veluti quoddam laborum stipendium distribui solet ejusdem S. R. E. Cardinalibus praedictis, qui non sine incommodo ad Consistoria, Congregationes et ad sacellum Pontificium, ubi sacra mysteria celebrantur, conveniunt.

§. 2. Haec praestantium virorum opinio menti nostrae adeo adhaesit, ut cooptati inter ejusmodi S. R. E. Cardinales a fel. rec. Benedicto PP. XIII. Praedecessore nostro et Ecclesiae Anconitanae regendae ipsius Benedicti Praedecessoris beneficio praepositi ac deinde a rec. mem. Clemente PP. XII. itidem Praedecessore nostro ad metropolitanam ecclesiam Bononiensem auctoritate apostolica translati, nunquam spatio duodecim annorum Romam venerimus, ut dicti rotuli fructum seu portionem perciperemus, nec sedes nostrae curae commissas unquam de-

seruimus, nisi causa comitorum, quae bis interea temporis indicta fuerunt eisdem Cardinalibus, ut novus Pontifex de more crearetur. Statim vero atque ad summum apostolatam licet immerentes evecti, normam aliquam super hac re praescribendam censuimus; sed tunc executioni minime demandandam esse existimavimus, eo quod perpauca Cardinales Roma absentes numerarentur, qui proficisci ad urbem commode possent, ut eandem Rotuli partionem seu partem deposcerent. Accedebat etiam, quod numerus eorumdem Cardinalium Romae degentium, pluribus vita functis, adeo imminutus fuerat, ut ipsi solum exiguo detrimento afficerentur, etiamsi absentes pro comparanda sibi rotuli partitione ad Urbem se conferrent. At tamen cum multi a Nobis sacro Collegio Cardinales adscripti fuerint et numerus absentium Cardinalium, qui bis per annum Romam venire fortasse deliberarent, ut rotuli partem assequerentur, excrevit, et cum plures, quam antea, Cardinales modo in Urbe praedicta commorentur, quibus procul dubio gravius damnum inferretur, si veteri instituto pars ejusdem rotuli Cardinalibus absentibus tribui deberet, qui statis anni temporibus ob hanc causam Romam accederent; ideo consilium a nobis jam antea initum, probantibus nonnullis ex dilectis filiis nostris ejusdem S. R. E. Cardinalibus, executioni tandem demandandum esse decrevimus.

§. 3. Ea propter motu proprio ac ex certa scientia et matura deliberatione nostris deque apost. potestatis plenitudine, primum ea omnia, quae caventur et praescribuntur in Constitutionibus dicti sacri Collegii Cardinalium, et usque in hanc diem observari consueverunt quoad Cardinales de latere legatos, tenore praesentium confirmamus, ac insuper illos Cardi-

nales rotuli fructu omnino carere statuimus et decernimus (licet bis per annum Romam accesserint), qui longe ab Urbe praedicta detinentur, quamvis id facere necesse sit, ne sedes archiepiscopales aut episcopales deserant, quas administrandas acceperunt et quamvis etiam praefecturam aliquam sive quodcumque aliud munus a sede praefata sibi demandatum gerant, sine episcopali vel cum episcopali dignitate conjunctum, quod, si Roma absentes retinent, ejus certae naturae et conditionis esse existimatur, ut cum ipsorum absentia copulari et sine eorum praesentia, romani Pontificis vigilantia et auctoritate facile possit administrare. Cum vero Cardinales absentes pro suis negotiis expediendis aut legitimam ob causam ad Urbem se contulerint, veterem consuetudinem et institutum servari volumus, praecipimus et mandamus, nempe ut rotuli partem capiant, habita ratione temporis, quo Romae versantur; ea tamen lege obstricti, ut Nos seu romanos Pontifices pro tempore existentes adeant, nec ab Urbe discedant, antequam a Nobis seu romanis Pontificibus successoribus Nostris abeundi facultatem obtineant. Illos autem, qui sui muneris obliti (quod vix fore credimus) aliter se gesserint, non solum ab omni parte rotuli percipiendae penitus exclusos decernimus, sed praesentibus nostris literis (quatenus opus sit) obnoxios esse declaramus censuris ac poenis, quas pia mem. Joannes PP. XII. pariter praedecessor noster irrogavit in Extrav., quae incipit: „etsi deceat quoslibet subditorum curam etc.“, quam per praesentes pro plene et sufficienter expressam ac de verbo ad verbum insertam habentes, ad modernos et pro tempore existentes ejusdem S. R. E. Cardinales extendimus et ampliamus.